

בבא בתרא קלו

עניין: קניין פירות כקניין הגוף

עצי חיים (סיגוט) פרשת כי תבוא

אשר ה"א נותן לך נחלה וירשתה וישבת בה ולקחת מראשית כל פרי האדמה, יתבאר עפ"י האמור צחיהל"צ דמה שאלם עיבה מלות ומע"ט ה"ה עושה צל עלמו וכל מה שעוסק בענין גשמיים ה"ה כאלו עושה צל אחרים דהוא אינו קנין עולמיית ע"י צמחל סוף שער הזהבה ועפ"י חפשי בקדש"ש וא"ש את קדשיי היינו מעש"ט לו יהיו עכ"ל, ולפ"י לכאורה יש להקשות ע"ד חגדה הא"ך מציא זיכורים וקורא הא לענין זיכורים אמרינן בגיטין דף מ"ז דקנין פירות לאו כקנין הגוף דמי וא"כ הא"ך יכול לומר את האדמה אשר נתת לי הא אדמה אינו שלו דכל עניני עושה"ה הרי כאלו היא של אחרים, ויש לומר עפ"י ד הכועס מגדים סו"ט לו זהא דכתיב לך ד' הלדקה ודכשו הו"ל משלך יהנו לך חמס מלינו צלחו דכל יראה דא"כ אלעזר שני דצריס אינס צרשותו של אדם צור צרשות הרצים וחנן צפסח ועשאלן הכתוב כאלו הם צרשותו וה"ז ק"ו חס לעצור עליו אינו שלו כשלו כש"כ לקיים מלותיו דשלו היא דהא מדה עובה מרובה ממדת פירעניות עכ"ל, ולפ"י י"ל דה"כ לענין זיכורים אע"כ דכל ענין גשמיים ה"ה כאלו עושה צל אחרים מ"מ לענין לקיים מלות זיכורים עשאלן הכתוב כאלו הם שלו וצרשותו והא דאמרינן בעלמא קנין פירות לאו כקנין הגוף דמי היינו מה שהוא צחמה אינו שלו רק קנין פירות אצל מה שהוא שלו רק דאין אמרינן צ"י מה שיש לו אינו שלו הוא דומה ללדקה דאמרינן ג"כ הכי משלך יחנו וע"כ כדי לקיים מלותיו יה"ש עשאלן הכתוב כאלו הם שלו וזש"ה כי הצא אל הארץ אשר ה"א נותן לך נחלה היינו שהוא נותן לך ששהא שלך ולא אמרינן מה שיש לו אינו שלו והוא כשל אחרים ואמר הכתוב ולקחת מראשית כל פרי האדמה וגו' היינו דאם מציא זיכורים עשאלן הכתוב כאלו הם שלו דהא ח"א להציא זיכורים וקורא חס אינו שלו וע"כ כדי לקיים מלותיו הוא נותן לך את הנחלה שיהא שלך.

מהר"ם שיק על תרי"ג מצוות מצוה צא

ונראה דהרשב"ם סובר כמ"ס מרן בעל חת"ס חו"מ סימן קל"א דווקא על האדמה אשר נתת לי בעיני שיהי' כמו שנתן הקב"ה לנו את הארץ קנין הגוף וקנין פירות, אבל היכא דלא קאי על הקב"ה אלא דכתיב לך או לכם כמו באחרונא אפילו יש לו רק קנין לזמן מקרי לכם, והוא הדין דמקרי אדמתך, וכן נראה מבואר במכילתא (משפטים) המוצא בלוקוט פרשה זו דממעט גרים ועבדים מאשר נתן לך ה', והיינו מקריאה, דהרי חנן צפ"ק דזכורים דגר מציא, ועל כרחק צקנה שדה אפילו הכי ממעטינן מנתן לך ה' דווקא, אבל מאדמתך אינו ממעיט ומקרי אדמתך אע"כ דאין לו אלא קנין פירות.

עטרת ישועה (דזיקוב) – ליקוטים דברים

(ו) **פלונתא דרי יוחנן ור"ל דרי קנין פירות כקנין הגוף דמי ור"ל קנין פירות לאו כקנין הגוף דמי**
נראה לומר טעם פלונתא כי קנין פירות דמי על עוב עושה"ה פ"ד אוכל פירותיהן צעוה"ז ולפ"י כי ר"ל ה"י ציני נערוהו גזלן וידע צעוב עושה"ה ע"כ לאחר שחזר למוטע אומר קנין פירות לאו כקנין הגוף דמי כי ידע החלוקות חבל חבל המה מעשה חעושים ולקוח הוא לעצור על חלות עושה"ה הנקרא קנין פירות כי חמה לאו כקנין הגוף דמי וכמו שאמרו"ל אלל שלמה הע"ה אשר רק שלמה ה"י יכול לומר הכל חבל ואולי אמרו אדם אחר לא ה"י עושה"ה צו את אשר אומר הכל חבל ודייקא הוא אשר אין כסף נחשד ציני שלמה למואמה וה"י לו כסף וזהו וכל עוב עושה"ה לרוב וצב זאת אומר הכל חבל צמח יאמנו דצרי' ולזאת גם ר"ל אשר ידע צעוב עושה"ה לאמנו דצרי' שקנין פירות עוב עושה"ה לאו כקנין הגוף ה"י עיקר קנין הגוף ומכלית העצודה, אולם ר' יוחנן אשר נועציריו ה"י סוקד על דלתי חתורה ולא ידע צעוב הע"ה"ז אומר קנין פירות היינו עוב העושה"ה הוא בקנייה"ג סיוכל לעצור צעודה גשמיית והוא ג"כ בעיקר קנין הגוף עוב העצודה ליען שלא ידע והרגיש צחמות עושה"ה כלל וחנן: